

نقش مفید زنبورهای بی‌عسل برای بشریت؛

زنبورهایی که ما نادانسته از آنها متنفریم!

ما زنبورهای عسل را دوست داریم و از زنبورهای بی‌عسل خوش‌مان نمی‌آید، اما باید دانست که آنها نه تنها بد نیستند، بلکه برای زندگی ما بسیار مفید هم هستند، مگر اینکه شما به آنها حساسیت داشته باشید که در این صورت بهتر است فاصله خود را با آنها حفظ کنید.

به گزارش خبرنگاران علم و فناوری گزارش خبر و به نقل از آی‌ای، در ماه مه سال ۲۰۱۹ شاهد مطالعه‌ای بودیم که نشان می‌داد زنبورهای بی‌عسل قادر به استدلال و درک منطق هستند. اکنون یک مطالعه جدید منتشر شده در مجله Biological Reviews مشخص کرده است که این حشرات مزاحم برای بشریت بسیار مفید هستند.

پروفسور "سیریان سامنر" از کالج دانشگاهی لندن به گاردین گفت: وقتی به غریبه‌ها می‌گوییم که من روی زنبورهای بی‌عسل مطالعه می‌کنم، آنها می‌گویند اوه، چه فایده‌ای دارد؟ چرا به جای آن روی زنبورهای عسل مطالعه نمی‌کنید؟ آنها بسیار مفیدتر هستند.

زنبورهای بی‌عسل حشراتی هستند که در راسته پرده‌بالان و زیرراسته باریک‌تنه‌داران قرار دارند. زنبورهای بی‌عسل نقشی بسیار حیاتی در کنترل جمعیت حشرات و دفع طبیعی آفات دارند، چرا که تقریباً تمام گونه‌های حشراتی که آفت کشاورزی و باغداری محسوب می‌شوند، دست‌کم یک گونه زنبور بی‌عسل به عنوان شکارچی یا انگل آنها وجود دارد. به همین دلیل استفاده از زنبورهای بی‌عسل برای کنترل بیولوژیکی آفات در حال گسترش است. زنبورهای بی‌عسل بیش از صد هزار گونه دارند. بیشتر آنها زندگی انگلی و انفرادی دارند، اما برخی هم زندگی اجتماعی دارند و کندوهای شبیه به کندوهای زنبور عسل می‌سازند، اما هیچ یک از آنها عسل تولید نمی‌کنند. بیشتر آنها همه‌چیزخوارند و از شهد گل‌ها، میوه‌های افتاده و لاشه‌ها تغذیه می‌کنند. اکثر زنبورهای بی‌عسل نقشی در گرده‌افشانی ندارند، اما تعداد کمی از آنها در گرده‌افشانی مشارکت می‌کنند. به ویژه زنبورهای انجیر که تنها گرده‌افشان درختان انجیر محسوب می‌شوند و اهمیت حیاتی در بقای این درختان دارند.

گفتنی است که با وجود این همه فایده، مطالعه‌ای در تابستان سال ۲۰۱۸ نشان داد که به طور کلی مردم از زنبورهای بی‌عسل متنفر هستند.

"سامنر" توضیح داد: واضح است که ما با زنبورهای بی‌عسل ارتباط عاطفی بسیار متفاوتی نسبت به زنبورهای عسل داریم. ما مدت‌هاست که با زنبورهای عسل با هماهنگی و دوستی زندگی می‌کنیم و برخی از گونه‌های آنها را اهلی می‌کنیم تا برایمان عسل تولید کنند، اما رفتار ما با زنبورهای بی‌عسل اغلب ناخوشایند است، چرا که آنها را حشراتی مزاحم تلقی می‌کنیم و از نیش آنها می‌ترسیم و باعث خراب شدن پیک‌نیک‌ها می‌دانیم و همچنین در خانه‌های ما لانه‌سازی می‌کنند.

وی افزود: برخلاف این موضوع، ما باید تصویر منفی از این زنبورها را اصلاح کنیم، چرا که آنها مزایای زیست محیطی زیادی برای سیاره ما دارند. آنها نیز به مانند زنبورهای عسل با کاهش جمعیت چشمگیری روبرو هستند و این چیزی است که جهان توانایی جبران آن را ندارد.

"سامنر" می‌گوید که زنبورهای بی‌عسل فواید بسیار گرانبایی دارند. می‌توان از آنها برای کنترل آفات آن هم بدون استفاده از حشره‌کش‌ها و همچنین برای گرده‌افشانی گیاهان استفاده کرد. ضمن اینکه از سم آنها می‌توان در تحقیقات پزشکی، به عنوان مثال برای درمان‌های سرطان استفاده کرد و حتی می‌توان آنها را به عنوان یک جایگزین پروتئین به جای گوشت مصرف کرد.

اکنون ضروری است که ما اهمیت آنها در اکوسیستم‌های خود درک کنیم تا شاهد کاهش بیشتر جمعیت آنها نباشیم.

به گفته "سامنر"، زنبورهای بی‌عسل حداقل از ۹۶۰ گونه گیاهی بازدید می‌کنند و ۱۶۴ گونه از آنها از جمله ارکیده کاملاً برای گرده‌افشانی به آنها وابسته هستند. بنابراین برای حمایت از این زنبورها نیازی نیست بیشتر از این به دنبال دلیل باشیم.

همچنین مشخص شده است که اکثر زنبورهای بی‌عسل نیش نمی‌زنند. طبق گفته "نشنال جئوگرافیک" بیشتر زنبورهای بی‌عسل در واقع گونه‌های منزوی و بدون نیش هستند و همه آنها با کنترل جمعیت آفات بیش از ضرر رساندن به انسان، فایده دارند.

اما چرا این زنبورها شهرت بدی پیدا کرده‌اند؟ شاید شکل بدن آنها باشد که ما را به ترس از نیش خوردن از جانب آنها سوق می‌دهد. همچنین ممکن است مزایای بسیار آنها به اندازه کافی تبلیغ نشده باشد.

این مطالعه در مجله Biological Reviews منتشر شده است و ۵۰۰ گزارش علمی درباره زنبورهای بی‌عسل را در بر می‌گیرد.